

AMNESTY INTERNATIONAL PUBLIC STATEMENT

20 มกราคม 2563 ASA 39/1684/2020

ประเทศไทย: ยุติการก่อกวนและดำเนินคดีกับสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเรียกร้องให้ทางการไทยยุติการใช้กระบวนการทางกฎหมายข่มขู่และคุกคามพรรคอนาคตใหม่และสมาชิกพรรค ขณะนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีนัดฟังคำวินิจฉัยกรณีที่มีข้อกล่าวหาต่อพรรคในวันที่ 21 มกราคม 2563 ซึ่งอาจมีผลให้มีการยุบพรรคและสมาชิกพรรคอาจถูกดำเนินคดี การพุ่งเป้าดำเนินคดีจำนวนมากกับสมาชิกพรรคถือได้ว่าเป็นการไต่กลับสมาชิกพรรคจากการจัดกิจกรรมซึ่งถือเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมาคม

พรรคอนาคตใหม่อาจถูกยุบพรรคในวันที่ 21 มกราคม จากเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562 นายณัฐพร ไตประยูร อดีตที่ปรึกษาประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้พิจารณาข้อกล่าวหาว่านายธนธร จีรังรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรค นายปิทยบุตร แสงกนกกุล เลขาธิการพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคฝ่าฝืนมาตรา 49 แห่งรัฐธรรมนูญปี 2560 ผ่านการกระทำที่มีเจตนาล้มล้างระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ณัฐพรยังได้กล่าวหาเพิ่มเติมว่าพรรคอนาคตใหม่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มอิทธิพลมืด ซึ่งเป็นชื่อเรียกของกลุ่มที่เคยมีอยู่จริงและที่สมมติขึ้น โดยอ้างว่าสัญลักษณ์ของทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน

แม้ว่าทางพรรคจะมีการร้องขอศาลให้มีการไต่สวนพยานคดีดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับคำร้อง เนื่องจากพิจารณาว่าคดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะวินิจฉัยและไม่ต้องไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม พรรคอนาคตใหม่จึงเผชิญกับการโดนยุบพรรคหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีความผิดจริง ถือเป็นการละเมิดพันธกรณีของประเทศไทยในด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงสิทธิในการแสดงออก การชุมนุมโดยสงบ และการสมาคมของสมาชิกพรรค

นอกจากนี้ พรรคอนาคตใหม่ยังเผชิญกับข้อกล่าวหาในอีกคดีหนึ่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2562 คำร้องดังกล่าวระบุว่าพรรคอนาคตใหม่ฝ่าฝืนมาตรา 62, 66 และ 72 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง จากการรับเงินบริจาคมากกว่า 10 ล้านบาท (ประมาณ 330,000 เหรียญสหรัฐ) ต่อปีและกู้เงินที่ "ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย" หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดจริง ผู้บริหารทั้ง 15 คนของพรรคอาจถูกตัดสิทธิทางการเมืองนานถึงสิบปี ในขณะที่พรรคอนาคตใหม่อาจถูกยุบพรรค ทั้งนี้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่เห็นมีความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของข้อกล่าวหาดังกล่าว

นอกจากทั้งสองกรณีนี้แล้ว ผู้นำและสมาชิกพรรคอนาคตใหม่ยังเผชิญกับการฟ้องร้องดำเนินคดีทางการเมืองจำนวนมากในช่วงสองปีที่ผ่านมา ล่าสุดเจ้าหน้าที่เรียกผู้นำและสมาชิกพรรคห้าคนเข้าพบเพื่อรับฟังข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการจัด 'แฟลชม็อบ' เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2562 ซึ่งเป็นการตอบโต้ต่อคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สมาชิกพรรคเผชิญกับข้อกล่าวหาหลายข้อ รวมถึงไม่แจ้งการชุมนุม กีดขวางทางเข้าออกสถานีรถไฟ ใช้เครื่องขยายเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาต และจัดการชุมนุมภายในรัศมี 150 เมตรของเขตพระราชวัง นอกจากนี้ สมาชิกพรรคอีกสามคนยังถูกฟ้องร้องโดยนายสนธิชา สวัสดิ์ ส.ส. พรรคพลังประชารัฐ โดยรวมถึงข้อกล่าวหายุยงปลุกปั่นตามมาตรา 116 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มีการใช้ข้อกล่าวหาตามมาตรานี้อ่างกว้างขวางเพื่อยับยั้งนักกิจกรรม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว และทนายที่วิจารณ์ภาครัฐอย่างสงบ หากศาลพบว่ามีความผิด สมาชิกพรรคอาจถูกตัดสินให้จำคุกนานถึงเจ็ดปี

พรรคอนาคตใหม่เป็นพรรคฝ่ายค้านที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นในปี 2561 และได้ส.ส.ทั้งหมด 81 ที่นั่งจากการเลือกตั้งในเดือนมีนาคม 2562 นับเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกในประเทศไทยตั้งแต่ นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ก่อรัฐประหารในเดือนพฤษภาคม 2557 ทั้งในช่วงเวลา ก่อนและหลังการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ได้พยายามยื่นคำร้องขอยุบพรรคอนาคตใหม่และตัดสิทธิธรรมาภิบาลจากสมาชิกภาพรัฐสภา

การโจมตีพรรคอนาคตใหม่อย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นแนวโน้มการใช้กระบวนการยุติธรรมเพื่อกลั่นแกล้งบุคคล แนวโน้มนี้ดำเนินมาตั้งแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมีนาคม 2562 เป็นที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่าการที่สาธารณชนให้ความสนับสนุนคู่แข่งทางการเมืองมากขึ้น ถือเป็นแรงจูงใจให้รัฐบาลพยายามประหัตประหารสมาชิกพรรคอนาคตใหม่และยุบพรรค ก่อนหน้านั้น ทางประเทศไทยได้ใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาพุ่งเป้าจัดการคู่แข่งทางการเมือง ดังที่เห็นได้จากการยุบพรรคไทยรักษาชาติเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2562 ซึ่งเชื่อได้ว่ามีแรงจูงใจทางการเมือง โดยผู้นำพรรคถูกตัดสิทธิทางการเมืองเป็นเวลาสิบปี

การโจมตีคู่แข่งทางการเมืองอย่างต่อเนื่องต้องถูกพิจารณาในบริบทที่เจ้าหน้าที่รัฐจับตาดู ช่มชู้ คุกคาม และดำเนินคดีกับนักกิจกรรม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว และบุคคลทั่วไปที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลตั้งแต่รัฐประหารในเดือนพฤษภาคม 2557 การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบวงกว้าง ทั้งในรูปแบบการปิดปากคนที่แสดงความเห็นต่าง การทำให้ประชาชนหวาดกลัวที่จะใช้สิทธิมนุษยชนของตน และยังเป็นการข่มขู่บุคคลผ่านการได้ตอบของภาครัฐ

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเรียกร้องให้ทางการไทยหยุดยั้งการใช้อำนาจตุลาการในทางที่ผิดต่อพรรคฝ่ายค้าน สมาชิกพรรค และบุคคลอื่นๆ โดยทันที พร้อมทั้งเพิกถอนฟ้องบุคคลที่ถูกตั้งข้อหาเพียงเพราะการใช้สิทธิมนุษยชนอย่างสันติทั้งหมด ในฐานะรัฐภาคีต่อสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศหลายฉบับ รวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) เจ้าหน้าที่จะต้องยึดมั่นต่อสาธารณชนว่าบุคคลทุกคนสามารถใช้สิทธิของตนในการแสดงออก การชุมนุมอย่างสงบ และการสมาคม

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเรียกร้องให้สมาชิกประชาคมระหว่างประเทศต่อต้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย พร้อมทั้งสังเกตการณ์การปราบปรามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด และใช้เครื่องมือทางการเมืองและการทูตเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปด้านสิทธิมนุษยชนและความรับผิดชอบที่มีต่อการละเมิดสิทธิ